

במדינה

תעמולה ניצול מחפיר

„מוכרחים להמשיך לחיות“ אומרת שוש, אלמנתו של רביסרן בני מיימון, מסבועי דקר.

זוהי הכותרת שהופיעה ביום השני השני בוע מעל לכתבה במעריב, בה סופר על אשתו ושלושת ילדיה של רביסרן מיימון. היתה זו כתבה נוגעת ללב, כמו כל כתבה על הנופלים ומשפחותיהם.

אלא שכתבה נוגעת ללב זו הופיעה — כפירסום, באחד מארבעת עמודי הפירסום מטעם המערך, לקראת הבחירות, שצורפו לעיתון כמוסף, תחת הכותרת באמת. ואכן, באמת מעניין לדעת מה בדיוק נרעה כתבה זו לפרסם לטובת המערך. האחרים לניצול המחפיר הזה של זכר הנופלים לתעמולת בחירות קיוו, מן הסתם, שאהדת הקוראים למשפחתו של טבוע הדיקר תתפשט ותכלול גם את המערך.

בתי סוהר

מיליוני בבלא

אבינועם טוקטלי נולד עם כפית-זהב בפיו. הצעיר בן ה-40, דור חמישי בארץ, הוא בן לאחת המשפחות העשירות במדינה, בעלת עסקים ונכסים עצומים. כאיש החוג הנוצרי, נשא אשה לא פחות נוצרת: עדנה פרידמן, בתו של מיליונר בזכות עצמו, יורש החברה המרכזית למיסחר והשקעות. הוא גם קרוב למשפחת ריקנאטי, בעלי בנק דיסקונט המשגשג.

מיסים ומיליונים. משפחת טוקטלי הסתכנה בתיכוח עם מסי הכנסה, שהקיף מיליוני לירות. לבסוף הואשם, יחד עם אחיו עזריאל, רק בעבירות מס-הכנסה בדיקה של 250 אלף לירות (העולם הזה 1601). הוא נשפט לשישה חודשי מאסר, ואחיו לחודשיים.

התביעה לא עירערה על קולת העונש, כמו במיקרים אחרים של עבירות כלכליות חמורות. היא גם לא הגישה כתב-אישום נגד יהודה מ. טוקטלי (65), אבי המשפחה וראש עסקיה, ששהה בחו"ל תקופה ארוכה וחזר רק עם תום המשפט.

מה קורה כאשר איש כמו אבינועם טוקטלי נשלח לכלא?

בניגוד לאסיר נורמלי, הוא לא נשלח תחילה לבית-המעצר של אבו-כביר, שכל האסירים חרדים מפניו. הוא גם לא נשלח למיזן הרגיל. באחד ביולי נשלח ישר למחנה מעשיהו. מאותו יום נסתבר כי אפשר להינות שם אסיר במחלקה ראשונה.

הוא אוכל במיטתו, בין הארוחות הרגילות, בעוד שלשאר האסירים ניתנות רק מנות של צה"ל, וגם אלה אינן מגיעות אליהם. תמיד בשלמותן.

בעוד שלאסירים האחרים מותר לעשן רק את הסיגריות הזולות ביותר (דגל סיג'ר), דואג מישהו לספק לאסיר-המיליונר סיג'ריות משובחות, עיתונים וחפצים שונים.

בית שימוש מיוחד. בעל-הסוהר של המיליונר הוא חובש-הכלא, רביסרן שאינו מש מצידו. להלכה עובד טוקטלי כפקיד אצל רופא-השיניים (פעמיים בשבוע), אך ה' חובש צמוד אליו גם בשאר הימים.

אחריצההריים מבלה המיליונר את זמנו על כורסה נוחה במעוון הסוהרים, שהוא מחוץ למחנה הפנימי של הכלא, וגם שם יש לקצר לנוחיותו. שני אסירים, שקיבלו הבטחות לעבודה אחרי שחרורם, משמשים אותו בנאמנות כמשרתים אישיים.

כל אסיר זוכה לביקור אחד בשבוע, לחצי שעה בלבד. לטוקטלי הצעיר יש ביקור שבועי נוסף, הנמשך שלוש שעות. המבקר הוא פקיד של חברתו, עימו הוא מסתגר בחדרו של סגן-מנהל, שהועמד במיוחד לרשותו. כך הוא ממשיך לנהל את עסקיו, אף כי אצלו ואחיו נמצאים בחוץ. (האח, שנידון לחודשיים מאסר, זכה לעבודות חץ) — הוא בא כל יום למסורה, גרשם שם והולך לעסקיו.

גם חניניה. בעזרת המזון, הסיגריות היקרות, הכורסה הנוחה, הגיע טוקטלי למסקנה כי החיים במעשיהו אינם נוראים — קביעה שקוממה נגדו את אסירי הכלא, שדעתם שונה לגמרי.

אך הברק לא הפריע לאסיר-המיליונר לגישי, עם הכנסו לכלא, בקשה לחנינה.

• בין השאר: חברת אריה לביטוח, חלק בחברה המרכזית למיסחר והשקעות (המח' זיקה במפעל-המלט נשר בחיפה וברמלה, מיפעל האקריולן באשדוד, ביתן דימונה).

למשוך את המשפט. הם יכלו לבקש לשפוט כל דוהר בנפרד, דבר שהיה מחייב להזעיק את כל שופטי בית-משפט השלום מפגרתם; הם עמדו להזמין כעדי הגנה את שר-הדואר ואת שר-העבודה ולהעמידם בחקירות שתי וערב ממושכות.

פתאום הסתבר לשרי הממשלה שהעניין אינו פשוט כפי שסברו. המאבק המשפטי הממושך היה מסעיר את הארץ במשך שבועות. אם בתומו היו דנים את הדוהרים ל-מאסר, היה הדבר מוליד שביתת דוהרים אר-צית, שבקבוצתיה היתה פורצת שביתה כל-לית בדואר ושביתות הודרות נוספות בעני פים אחרים. הדוהרים היו מצליחים או להת-סיס את המדינה כולה — חודש לפני הבחירות הסתדרות.

לזה היתה נוספת הסכנה של עצם ה'כניעה לשביתה. היה זה כאילו ניתן האות לעובדים בענפים אחרים במדינה לפתוח ב'גל של שביתות.

לא נראתה סכנה גדולה מזו לבוסים ה'מפלגתיים של הממשלה וההסתדרות. ביוה'רה האופיינית להם, לפיה חשבו שבכוחם ניתן לדרוס כל מתנגד, לא לקחו בחשבון התפתחות כזו.

כגנבים

בלילה

אז, באותו יום ראשון, בו התברר שהמשפט שנועד להסתיים לא התחיל בכ'לל, מיהרו ראשי המערך למצוא מוצא מן הסכך אליו הכניס את עצמו. הם רצו לגמור את העסק עד כמה שיותר מהר, והם עשו זאת כגנבים בלילה.

נציגי הדוהרים השובתים הוזמנו לפגישה נוספת עם שר-הדואר בלישכתו בירושלים. הפגישה נועדה להיע 11.30 בלילה. אולם ישראל ישעיהו הגיע לפגישה רק כעבור שעתים, אחרי שיצא שבור ורצוף מישיבת צמרת המערך, בה ספג ביקורת קטלנית על טיפולו הכושל בעובדי משרדו.

עוד באותו לילה הסכים השר לוותר על אותם הדברים שבגללם עמד לשלוח את עובדיו לבית-הסוהר. למעשה הוא קיבל את מרבית תביעותיהם של הדוהרים. בעוד ש'קודם היה מוכן להבטיח רק הבטחות מעור-

יש להבין קודם כל את משמעות המושג „דוהר“. דוהר אינו תפקיד או מיקצוע. זהו גורל. אלה הם היים שאין עימם כל תקווה לשינוי או שיפור.

ואכן, רוב הדוהרים מכירים במצבם. אולם הם משלימים עימו — משתולים לבצע את תפקידם כמיטב יכולתם.

אחרון הפקידים המתחילים נמצא בעמדה עדישה גשלהם, אפילו אם משכורתו ה'התחלתית נמוכה משלהם. יש לו סיכוי להתקדמות, לעלייה בדרגה, לצבירת שעות נוספות, למציאת הזדמנות לשנות את מע'מדו, דוהר, אחרי שהשלים עם היותו דוהר, נגזר עליו להישאר כזה עד סוף ימיו. אפי' לא אם יחלה בעבודתו או יאבד את כושרו לכתת את רגליו בין תיבות-הדואר, הוא לא יכול לחלום להגיע למעמדו של אותו פקיד זוטור בדואר המסתכל עליו תמיד מלמעלה ברגשי עליונות.

להיות דוהר, זה אינו קרש'קפיצה לשום מקום. אלה שעוסקים בכך חייבים במקום או במאחר להשלים עם עובדה זו. אולם אם אין מספיקים להם את הנאמים המיני'מליים להשלמה כזאת — את צורכי הקיום והמחיה — אפילו המשלימים ביותר חיי'בים למרוד.

סליחה

טעות בחשבון

מ' אז הפתיים מיבצע הסיווג של עוב'די המדינה, באפריל 1964, בו נקבע סו'ר לם הדרוג של הדוהרים, פרצו ארבע שבי'רות דוהרים על רקע תביעותיהם להטבת תנאיהם. בכל פעם הסתיימו השביתות הב'י'טחות, מבלי שתמולא אף אחת מתביעות ה'דוהרים.

גם הפעם נראה היה לשרי הממשלה ול'ראשי ההסתדרות כי יוכלו להסל את השב'י'תה מבלי להתחייב לכלום, אם גם יאלצו הפעם להשתמש בצעדים קיצוניים. אלא ש'הפעם אירע משהו ששיבש את כל חישובי'הם.

ביום הראשון השבוע, כאשר התכנסה ה'ממשלה, סברו שריה שהמשפט המתנהל נגד הדוהרים הוא עניין של שעות ספורות, וש'כתוצאה ממנו ייכנעו הדוהרים. הם לא לקחו בחשבון שהפעם תוכננה הגנה משפטית

הפרקליט

עורך-הדין זכרונ'י שהתנדב ל'ייצג את הדוהרים במאבק המשפטי נגד צווי-הריוק, מאבק בגללו נאלצה הממשלה להיכנע לדוהרים במאבק נגד קיפוחם.

(המשך מעמוד 13)
הסוף. אם אשב בבית-הסוהר אני אדע לפ'חות שהעזרה הסוציאלית תדאג לאשתי ושלושת ילדי.

דוהר

זה גורל

מרות שאף אזרה אינו נוטה להת'ייחס באהדה לשביתה בשירות חינ'י שהורגל אלו, היה משהו טראגי ונוגע-ללב בשביתת-הדוהרים. משום שהם לא שבתו

הדוהרים ששבתו עם ילדיהם בפתח בית'המשפט בתל-אביב. השבוע הם הוכיחו שנ'ם קבוצת עובדים חלשה ומקופחת, אבל בעלת החלטה נחושה וייעוץ

המונחים

פלות בקשר למתן דמי-שתייה לדוהרים, הת'חייב הפעם בהסכם למתן תשלום של 80 אגורות ליום כדמי-שתייה.

בעוד שקודם טען שלא ניתן לקצר את מסלול הקידום של הדוהר מסייגן של 14 נק'רות עד ל-20 נקודות — דרגת השיא של דוהר (בה הוא יכול להרוויח, אם הוא אב ל'שלושה ילדים, משכורת ברוטו של 595 ל'י-חודש) — הסכים לקצר את המסלול מעשר שנים לשבע.

הוא קיבל את התביעה למתן שעות נוס'פות לדוהרים — בצורה שיקבעו תוספת תשלום אם ישאו מיטען מכתבים ככד יותר מן המקובל, וקיבל את רוישתם לשב'ץ ב'עבודות-פגים בדואר דוהרים שנפלטו מסיבות בריאות וגיל מעבודת הדוהרות. הוא היה מוכן אפילו להתחייב להוהיר את אחד ה'גורמים לחסימת דוהרי תל-אביב — הפקיד הממונה עליהם ישירות — שישה את יחסו אל העובדים שתחת מרותו.

למעשה, נכנע שר-הדואר כמעט לכל אורך החזית. אותו ישראל ישעיהו, שביום ה'ראשון השבוע זיכזו על מודעות פנייה אי'שית לדוהרים בכל העיתונות סכום השוה למשכורתם החודשית של תריסר דוהרים, יצא מן הקרב כשידיו על ראשו.

תוקפנית ומפורטת על הדוהרים. היה זה אחרי ש'עורך-הדין אמנון זכרונ'י, היועץ ה'פרלמנטרי של סיעת העולם-הזה—כוח-חדש בכנסת, התנגד להושיט לדוהרים עזרה מש'טית ללא תשלום. במועד מאוחר יותר הצ'טרפו אליו גם עורכי-הדין מאיר לם ומיכ'אל פינור.

היתה זו התנדבות ספונטאנית של הרק'ק ליטים. ואכן, דובר הדוהרים הצהיר כי אין עזרתם של הפרקליטים באה מצד כל גוף ציבורי שהוא. הדוהרים קיבלו עזרה זו בשימחה.

בהתייעצויות הממושכות שנערכו לפני תחילת המשפט, הסתבר כי הסימון המשפטי של צווי-הריוק, לפיהם הועמדו הדוהרים ל'דין, עומד על כרעי תרנגולת וכי כל התו'רות של אותם צווי-הריוק מוטלת בספק קמור.

אולם גם אילו היה הכסיס המשפטי של צווי-הריוק מתקבל בבית-המשפט, הכי'ן צוות הפרקליטים מערכה משפטית ממושכת. הישיבה הראשונה של בית-המשפט נדחתה בבלל הגשת בקשה לבית-הדין-העליון להע'ברת מקום המשפט.

גם אחרי דחיית הבקשה יכלו הפרקליטים

כדי לשפר את רמת-חיהם או להיטיב את תנאי-עבודתם. הם הציגו אומנם שורה של חמש תביעות שלמסכתל מן החוץ קשה היה לרדת לפישרן. אולם למעשה הסתכמו כל המש תביעות אלה בחביעה אחת: תוס'פת כסף למשכורתם.

לא תוספת לצורכי הבראה או ביזור, לא תוספת שתאפשר להם לרכוש מכשיר-טלויזיה או ללכת להצגת תיאטרון, אלא תוספת שתאפשר להם לחיות, לקנות יותר אוכל לילדיהם או לרכוש עזרים בגנים ונעליים.

זאת היתה הטרנדיה האמיתית של שבי'ת-הדוהרים: שבמציאות של מדינת-ישראל הסוציאליסטית, אין אנשים מקופחים המקי'מים משפחות על משכורות-רעב דלות, מעזים אפילו לדרוש בגלוי העלאת-משכורת שתאפשר להם לחיות. החשש פן ייראו כחבלנים גרם להם להסחת את צרכיהם ה'משוטטים בנוסחאות כמו „תוספת מאמץ“, „הוצאות דמי-שתייה“, „תיקונים בדיורג“, או „קיצור המסלול“.

אולם מטרם של הדוהרים היתה ברורה לחלוטין: הם רצו תוספת חומרית מאוד — כסף. כדי להבין את משמעות השביתה שדחפה את הדוהרים עד לנכונות ללכת לבית-הסוהר,